

ราชาศรีวังสา

ราชาศรีวังสา ปกครองเมืองปัตตานีราวปี พ.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๔๓ เดิมเป็นเจ้าเมืองอยู่ที่เมือง “กอตามะลิษย์” หรือ ลังกาสูกะ มีความเห็นว่าบริเวณริมฝั่งทะเลที่มีชายชราชาวมลาญ ชื่อ “ตานี” มีอาชีพเป็นชาวประมง ที่คนทั่วไปเรียกว่า “ปะตานี” อาศัยอยู่นั้น มีผู้คนอาศัยอยู่รวมกันหนาแน่น เพราะพื้นที่สูงน้ำไม่ท่วมในฤดูฝน ชายทะเลเป็นแหลมยาว มีอ่าวกว้างใหญ่เหมาะสำหรับเป็นท่าเรือกำบังคลื่นลมได้อย่างดี มีลำคลองเล็กๆ เป็นเส้นทางคมนาคมให้เรือเล็กแล่นออกทะเลได้สะดวก อาทิ “คลองกรือเซะ” ดังนั้น ราชาศรีวังสา และพระบรมวงศานุวงศ์พร้อมพสกนิกรที่ลังกาสุกะจึงได้ย้ายมาอยู่ที่หมู่บ้านดังกล่าว โดยสร้างพระราชวังใกล้หมู่บ้านปะตานี ประตูประราชวังหันออกไปยังฝั่งคลองปะระ เพื่อให้สะดวกในการนำเรือเข้าออก ด้านทิศเหนือของพระราชวังมีคลองปาปารี ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า สุโห่งแปแปรี

เมื่อราชาศรีวังสาสร้างพระราชวังเรียบร้อยแล้วจึงให้ขุดคลองอีก โดยให้ล้อมรอบพระราชวัง เพื่อเป็นป้อมปราการป้องกันศัตรูที่จะรุกล้ำเข้ามาในพระราชวัง คลองนี้ได้ขุดจากคลองกรือเซะไปทางด้านหลังเมือง และมาบรรจบกับคลองปาปารี (คลองสุโห่งแปแปรี) ซึ่งยังปรากฏร่องรอยให้เห็นที่หมู่บ้านกรือเซะในปัจจุบัน โดยราชาศรีวังสาได้ตั้งชื่อเมืองแห่งใหม่นี้ว่า “ปะตานี” ต่อมาเรียกเป็น “ปาตานี” เมืองปัตตานีเป็นที่รู้จักของผู้คนที่เดินทางเข้ามาค้าขายทั่วโลกทั้งตะวันออกและตะวันตก และมีชื่อเสียงด้านการค้ามากในเวลาต่อมา